

Capturar la llum

Arthur Zajonc ens convida al llibre *Capturar la llum. La història entrelazada de la llum y la mente* (Atalanta) a recórrer un viatge fascinant per la història a través dels diferents intents que s'han realitzat per comprendre el fenomen de la llum. Amb minuciositat i eloqüència, Zajonc

ens endinsa en l'àmbit de la mitologia, la religió, la ciència, la literatura i la pintura fins a revelar-nos l'enorme lluita que hem mantingut per determinar la connexió vital que existeix entre la llum exterior de la natura i la llum interior de l'esperit humà.

Simposi Raimon Panikkar, diàleg de religió i cultura

La Càtedra F. Mora de la Universitat de Girona dedica el seu simposi anual a Raimon Panikkar. L'acte se celebra a Girona i a Tàrragona els dies 20, 21 i 22 de maig i coincideix amb la inauguració de la Biblioteca que Panikkar va llegar. L'assistència és gratuïta, però cal reservar a dir.cfm@udg.edu.

La cita de la setmana

"I, sí, m'he confós
i m'he perdut entre els arbres.
I m'he estimat més tornar
vora meu, per esperar-me."

Laia Noguera

ESTILS

El mapa religiós de Catalunya: TRENCANT TÒPICS

Destaca la vitalitat del teixit religiós i el rol clau que juguen els centres de culte com a espais de sociabilitat en el marc de les confessions minoritàries.

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:
Pot haver-hi compassió amb una ment dual?

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Importància Els centres de culte tenen un rol clau com espais de sociabilitat i trobada

Avui dia, les comunitats religioses han esdevingut un veritable viver de pluralitat que ha crescut en nombre i visibilitat des de les darreres dues dècades. Una explosió de vitalitat i colors que omplen un camp primaveril acostumat a ser terreny de monocultiu durant massa temps. Per a la Direcció General d'Afers Religiosos, "aquell lligam que s'havia imaginat que hi havia entre modernitat i secularització queda relegat a un segon terme. La modernització d'una societat no implica, *de facto*, la desaparició de la religió. En tot cas, la modernització d'una societat genera pluralisme". Ho diu en la presentació del Mapa religiós de Catalunya, una iniciativa que va començar el 2001 i de la qual s'encarrega al grup de recerca ISOR

(Investigacions en Sociologia de la Religió) de la Universitat Autònoma de Barcelona i disponible a www.genat.cat.

L'estudi d'enguany recull les dades del 2014 en l'àmbit comarcal i analitza 13 confessions religioses no catòliques amb 1.360 llocs de culte. En destaca els seus beneficis socials dins i fora de la comunitat, la seva organització i trajectòria històrica, els idiomes més utilitzats, el paper de les dones i el jove, el diàleg amb altres religions i les problemàtiques amb les que es troben en l'esfera pública i davant l'administració.

Una bona manera d'obtenir un primer retrat doncs, si bé en termes arquitectònics la pluralitat de la que es parla en el Mapa es fa difícil de copsar, no ens pot portar a concloure que són comunitats poc actives o dinàmiques. "Retratar el mapa religiós català -diu l'informe- ens obliga a posar de manifest la vitalitat del teixit religiós i el rol

clau que juguen els centres de culte com a espais de sociabilitat en el marc de les confessions minoritàries. Un paper, a més, que pren major rellevància en els centres de culte compostos per minories culturals i/o nacionals ja que en aquests casos esdevenen també espais de socialització de les noves generacions i punts de trobada."

Desigualtat de drets

Per a la majoria d'aquestes comunitats, potenciar la religiositat és l'eina més eficaç per millorar el benestar i contribuir a eradicar les situacions de pobresa, doncs suposa un canvi en la persona gràcies als valors transmesos. En aquest sentit, el Mapa també destaca "que no més l'existència de la comunitat i el capital social que posa a disposició dels seus membres i coneguts ja és, en moltes ocasions, font de recursos i d'ajuda social"; a més, assemenys obliga a posar de manifest la vitalitat del teixit religiós i el rol

altres entitats socials i veïnals i l'augment significatiu de les relacions interreligioses.

La pluralitat no només es notària entre les confessions religioses, sinó també dins de les mateixes creences, fins i tot en un mateix espai de culte. Això comporta prendre consciència del valor de la diversitat i treballar per sensibilitzar d'aquests aspectes en l'esfera pública. Jaume Torrado, bisbe de Catalunya de la Federació de Iglesias de Dios de España (FIDE) creu que estem "a anys llums" d'una normalització de l'aspecte religiós al nostre país: "No pot ser que, en un país democràtic que des de la Constitució del 78 és declarada no confessional, no s'hagi normalitzat el procés religiós ni hi hagi intenció de fer-ho: encara prima una religió dominant. Les religions minoritàries -continua Torrado- no solament són minoritàries, sinó que avui en dia no tenim els mateixos drets que l'Església catòlica". Una afirmació que compar-

teixen la majoria de confessions retratades en el mapa i que obstaculitza el procés de normalització. Per a Daniel Rodríguez, secretari general de la Coordinadora d'Assemblees de Germans de Catalunya, la llei de centres de culte, "si bé fou una molt bona iniciativa no ha estat ben aplicada i deixa moltes opcions en mans dels ajuntaments, que demanen molts requisits a les esglésies evangèliques que volen obrir un lloc de culte, requisits que moltes de les parròquies catòliques no compleixen i a qui no sempre es demana que s'ajustin als nous paràmetres".

Queixes compartides per altres confessions, com la musulmana, on es veu perillós l'oportunisme polític, la caça de vots i la facilitació de permisos, creant un "islam de polígons" amagat dels ulls de la ciutadania i en espais degradats. Un retrocés en qüestions de drets i de llibertats a l'espai públic que evidència el doble discurs de l'Administració de predicar la inclusió i instar a les persones novingudes a ser ciutadans de la societat d'acollida en matèria de deures, però obstaculitzant exercir un dret fonamental com el d'obrir un centre de culte. Des de l'hinduisme, el sikhisme, el

judaisme o les esglésies cristianes protestants i orientals, també es recullen una sèrie d'alertes d'aquesta poca preparació i manca de voluntat per a la gestió de la pluralitat en una societat poc avesaada i immersa en ple procés de canvi, on els tòpics negatius, els rumors i el desconeixement són moneda de canvi. Per a Bhakti Das, persona de referència dins l'hinduisme català, a la societat hi ha dos tipus d'ignorància: la que davant d'allò que no coneix s'interessa i pregunta i la que es basa en estereotips i se'n riu, i que rebutja la religió sense saber ni tan sols què estan rebutjant.

Però són també els mateixos religiosos els responsables de donar exemple d'espiritualitat i de convivència per tal que la societat accepti més la religió; en molts casos han estat ells qui han provocat aquest rebuig encotillant la religió en normes estrictes i rígides en comptes de mostrar-la com un camí cap a la llibertat interior", conclou Das.

Mariners, dones i religió

Opinió

EULÀLIA FANAR
INVESTIGADORA EN TEMES
DE GÈNERE I CONFLICTE

Reconec que sé poca cosa dels Testimonis Cristians de Jehovà més enllà del tòpic. Una vegada vaig conèixer una dona conversada a l'Islam que anteriorment havia format part d'aquest grup i quan em va dir que en el fons era el mateix, en un primer moment em va semblar tot plegat una mica esperpèntic. No va ser fins que vaig aprofundir una mica més en aquestes dues confessions que vaig poder entendre-la (o, si més no, escoltar-la a ella enlloc dels meus prejudicis).

Ara lleigeixo que els Testimonis de Jehovà volen transmetre el seu missatge a col·lectius desafavorits, com els presos i els immigrants. Fins aquí tot normal. Normal en el sentit d'habitual, de lògic segons el que esperes d'aquest grup. La sorpresa ve amb el tercer col·lectiu que esmenten i al qual hi dedicaran esforç: els mariners.

En femení Les estadístiques diuen que les dones ens declarem més creients que els homes i també que som més en la majoria de confessions

les llargues temporades que passen embarcats. En efecte, mar i Déu van històricament units, en especial quan ve tempesta. Els Testimonis consideren que aquest col·lectiu té un gran respecte per Déu... Veig com em cau més d'un tòpic sobre els mariners.

Les estadístiques ens diuen que en general les dones ens declarem més creients que els homes en una proporció bastant més elevada, i també que som més nombroses en la majoria de confessions, tot i patir encara situacions de desigualtat, en especial en els càrrecs directius. Amb totes aquestes informacions fora de tòpics, la imatge del mariner i una dona a cada port es converteix, de cop, en una idíl·lica estampa espiritual, on flueixen les converses profundes sobre il·lusions efímeres, la immaterialitat i l'eternitat èterna, paraules de comunió, solitud i tendresa.